

Instanța de fond: D. Sușchevici

Instanța de apel: CA Chișinău – A. Bostan, V. Negru, A. Pahopol

DECIZIE

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Luiza Gafton, Mariana Pitic,

examinând recursul declarat de către Svetlana Iusupova,

în cauza civilă la acțiunea Irinei Covtun împotriva Svetlanei Iusupova, Allei Steclari, Alexandru Steclari și Verei Steclari privind partajarea bunului imobil, încasarea sultei, stabilirea modului de folosință a terenului aferent casei de locuit, evacuarea pârâților fără acordarea altui spațiu locativ, obligarea pârâților să nu creeze impedimente în folosirea bunului imobil, a cererii reconvenționale depuse de Svetlana Iusupova împotriva Irinei Covtun privind partajarea bunului imobil în natură, încasarea sultei, precum și recunoașterea dreptului de proprietate asupra materialelor de construcție și cererii reconvenționale depuse de Alla Steclari împotriva Irinei Covtun privind stabilirea modului de folosință a spațiului – locativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 prin care a fost restituit apelul declarat de către reprezentantul Andrei Roșca, în interesele Svetlanei Iusupova, împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău din 17 octombrie 2016,

C O N S T A T Ă :

La data de 11 august 2006, Irina Covtun a înaintat acțiune împotriva Svetlanei Iusupova, Allei Steclari, Alexandru Steclari și Verei Steclari, solicitând partajarea imobilului: casa de locuit individuală, situată în mun. Chișinău, str. Drumul Viilor 87, prin atribuirea în beneficiul Irinei Covtun a următoarelor încăperi, odaia locativa nr. 2 cu suprafața de 19,6 m.p., coridor nr. 1 cu suprafața de 4,0 m.p., bucătăria nr. 4 cu suprafața de 6,9 m.p., în total 30,5 m.p, iar pârâtei Svetlanei Iusupova încăperile, odaia locativa nr. 3 cu suprafața de 12,9 m.p. și o sultă de 31 777 lei, stabilirea modului de folosință a terenului aferent casei de locuit individuale situate în mun. Chișinău, str. Drumul Viilor 87, prin atribuirea în folosința Irinei Covtun a suprafeței de 446,67 m.p., iar Svetlanei Iusupova a suprafeței de 93,33 m.p. conform anexei nr. 2 la raportul de expertiză CNEJ nr. 1204 din 14 mai 2009, evacuarea, fără acordarea altui spațiu locativ, din bucătăria nr. 4 cu suprafața de 6,9 m.p. a pârâților Svetlanei Iusupova, Allei Steclari, Alexandru Steclari, Verei Steclari împreună cu toți membrii minori ai familiei acestora, obligarea pârâților de a nu crea impedimente reclamantei în folosința bunului imobil conform cerințelor înaintate, precum și încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul reclamantei a sumei de 7 200 lei cu titlu de

cheltuieli de judecată, constituită din suma de 3 100 lei cu titlu de taxă pentru efectuarea expertizei, suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La data de 25 octombrie 2006, Petru Iusupov, succedat ulterior în drepturi de Svetlana Iusupova, a înaintat cerere reconvențională împotriva Irinei Covtun privind partajarea în natură a bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în mun. Chișinău, str. Drumul Viilor 87, care aparține cu drept de proprietate comună pe cote-pârți Svetlanei Iusupova și Irinei Covtun după cum urmează, Svetlanei Iusupova să-i fie atribuit în natură, cu titlu de proprietate privată încăperea nr. 3 cu suprafața de 12,9 m.p. și bucătăria nr.4 cu suprafața de 6,9 m.p. din imobilul litigios, Irinei Covtun să-i fie atribuit în natură, cu drept de proprietate privată coridorul nr. 1 cu suprafața de 4, 0 m.p. și odaia locativă nr. 2 cu suprafața de 19,6 m.p. din litigios. Încasarea din contul său în folosul Irinei Covtun o sultă în mărime de 34 756 lei pentru 12,57 m.p. din imobilul indicat, precum și recunoașterea dreptului de proprietate privată a Svetlanei Iusupova asupra materialelor de construcție din care sunt construite construcțiile neautorizate în anexa lit. A² - odaia nr. 7 - 10,5 m.p., în anexa lit. A³ - odaia nr. 8 - 8,9 m.p., odaia nr. 9 - 6,3 m.p., odaia nr. 10-7,6m.p., șura nr. 1, bucătăria de vară nr. 2, șura nr. 6, garaj nr. 7, anexa nr. 10, beci lit. IV, bazin lit. III.

Alla Steclari a depus cerere reconvențională împotriva Irinei Covtun privind stabilirea modului de folosință a spațiului locativ și anume, acesteia să-i fie stabilită încăperile nr. 3, cu suprafața de 12,9 m.p. și bucătăria nr. 4 cu suprafața de 6,9 m.p, iar Irinei Covtun la discreția instanței.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din data de 17 octombrie 2016 cererea de chemare în judecată înaintată de către Irina Covtun a fost admisă parțial și dispusă partajarea imobilului în natură - casa de locuit, situată în mun. Chișinău, str. Drumul Viilor 87, prin atribuirea în beneficiul Irinei Covtun a următoarelor încăperi, odaia locativă nr. 2 cu suprafața de 19,6 m.p., coridorul cu nr. 1 cu suprafața de 4,0 m.p., bucătăria nr. 4 cu suprafața de 6,9 m.p., în total suprafața de 30,5 m.p., ce constituie 70,28 % din cota reală. S-au evacuat fără acordarea altui spațiu locativ din bucătăria nr. 4 cu suprafața de 6,9 m.p Svetlana Iusupova, Alla Steclari, Alexandru Steclari și Vera Steclari împreună cu toți membrii minori ai familiilor acestora. A fost obligată Svetlana Iusupova, Alla Steclari, Alexandru Steclari și Vera Steclari să nu creeze impedimente Irinei Covtun în folosința bunului imobil casa de locuit, situată în mun. Chișinău, str. Drumul Viilor 87, atribuită Irinei Covtun. A fost dispusă partajarea imobilului în natură - casa de locuit situată în mun. Chișinău, str. Drumul Viilor 87, prin atribuirea în beneficiul Svetlanei Iusupova a încăperii - odaia locativa nr. 3 cu suprafața de 12,9 m.p., ce constituie 29,72 % din cota reală. S-a încasat de la Svetlana Iusupova în beneficiul Irinei Covtun o sultă în sumă de 31 777 lei.

A fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Irina Covtun privind stabilirea modului de folosință a sectorului de teren aferent imobilului situat în mun. Chișinău, str. Drumul Viilor 87, cu suprafața totală de 560 m.p., prin atribuirea în folosința Irinei Covtun a suprafeței de 466,67 m.p., iar Svetlanei Iusupova, prin atribuirea suprafeței de 93,33 m.p. A fost încasat din contul Irinei Covtun și de la Svetlana Iusupova în folosul statului taxa de stat în sumă de câte 476,65 lei - de la flecare.

Cererea reconvențională înaintată de Svetlana Iusupova a fost admisă parțial, în partea ce tine de partajarea în natură a imobilului - casa de locuit, situată în mun.

Chișinău, str. Drumul Viilor 87, prin atribuirea în natură, cu titlu de proprietate privată încăperea locativă cu nr. 3 cu suprafața de 12,9 m.p. Svetlanei Iusupova, în rest pretențiile Svetlanei Iusupova au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Cererea reconvențională înaintată de către Alla Steclari a fost respinsă integral, ca fiind neîntemeiată.

A fost încasat din contul Svetlanei Iusupova în folosul Irinei Covtun cheltuielile de judecată în sumă de 3 100 lei, cu titlu de taxă achitată pentru efectuarea expertizei și suma de 4 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice.

La data de 16 noiembrie 2016, Svetlana Iusupova a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 17 octombrie 2016, solicitând admiterea apelului, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii contestate în partea admiterii cererii de chemare în judecată a Irinei Covtun cu respingerea acesteia și admiterea cererii reconvenționale împotriva Irinei Covtun, prin partajarea în natură a bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX, situat în mun. Chișinău, str. Drumul Viilor 87, care aparține cu drept de proprietate comună pe cote părți Svetlanei Iusupova și Irinei Covtun după cum urmează: Svetlanei Iusupova să-i fie atribuit în natură, cu titlu de proprietate privată încăperea nr. 3 cu suprafața de 12,9 m.p. și bucătăria nr. 4 cu suprafața de 6,9 m.p. din imobilul litigios; Irinei Covtun să-i fie atribuit în natură, cu drept de proprietate privată coridorul nr. 1 cu suprafața de 4, 0 m.p. și odaia locativă nr. 2 cu suprafața de 19,6 m.p. din imobil; încasarea din contul său în folosul Irinei Covtun a unei sulte în mărime de 34 756 lei, ce constituie prețul a 12,57 m.p. din imobilul indicat, precum și recunoașterea dreptului de proprietate privată a Svetlanei Iusupova asupra materialelor de construcție din construcțiile neautorizate în anexa lit. A² - odaia nr. 7 - 10,5 m.p.; în anexa lit. A³ - odaia nr. 8 - 8,9 m.p.; odaia nr. 9 - 6,3 m.p.; odaia nr. 10-7,6m.p.; șura nr. 1; bucătăria de vară nr. 2; șura nr. 6; garaj nr. 7; anexa nr. 10; beci lit. IV; bazin lit. III.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 21 martie 2017 s-a admis parțial cererea Svetlanei Iusupova cu privire la scutirea de plata taxei de stat, s-a scutit parțial de la plata taxei de stat la depunerea apelului și anume în mărime de 50% din suma taxei de stat ce rezultă din pretențiile înaintate în apel, nu s-a dat curs cererii de apel acordându-i-se apelantei termen pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat până la data de 15 aprilie 2017 (f.d. 141, 142-156, vol.III).

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, avocatul Andrei Roșca în interesele Svetlanei Iusupova la data de 04 aprilie 2017 a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu soluționarea problemei în fond privind scutirea integrală de la plata taxei de stat (f.d. 170-171, vol.III).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2017 a fost respins recursul declarat de către Svetlana Iusupova și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017 (f.d.182-186).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017 a fost restituit apelul declarat de către avocatul Andrei Roșca, în interesele Svetlanei Iusupova cu toate înscrisurile anexate la acesta, din motiv că apelanta nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 21 martie 2017, și anume nu a prezentat dovada de achitare a taxei de stat.

La data de 09 octombrie 2017, în termenul prevăzut de lege, Svetlana Iusupova a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017,

solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu transmiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului recurenta a indicat, că instanța de apel incorect a aplicat prevederile art. 369 Cod de procedură civilă, deoarece de la momentul recepționării deciziei Curții Supreme de Justiție a executat în termen de una zi indicațiile instanței de apel, achitând taxa de stat în sumă de 250 lei, ce constituie 50 % din taxa de stat necesară de a fi achitată la depunerea apelului, calculată din mărimea sumelor contestate de 31 000 lei

La data de 16 noiembrie 2017, în adresa intimatei Irina Covtun a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de către Svetlana Iusupova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la data de 27 noiembrie 2017, Irina Covtul a solicitat respingerea cererii de recurs și menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din data de 26 septembrie 2017, ca fiind legală și întemeiată.

La data de 18 decembrie 2017, Irina Covtun a depus recurs suplimentar invocând aceleași solicitări.

Suplimentar indică că a achitat taxa de stat luând la bază mărimea taxei de stat indicate de prima instanță, deoarece prin încheierea instanței de apel nu a fost indicată suma taxei de stat care urma a fi achitată.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii recurate, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 lit. a) CPC instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Conform art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 364 alin.(1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Analizând prevederile normelor de drept citate în raport cu materialele cauzei, instanța de recurs constată că instanța de apel s-a conformat întru totul cerințelor legale și i-a acordat apelantei termen pentru înlăturarea neajunsurilor vizate.

La caz, Svetlana Iusupova la data de 16 noiembrie 2016 a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 17 octombrie 2016, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, motivându-și imposibilitatea achitării taxei de stat prin faptul că este pensionară și nu dispune de alte venituri decât de pensia

pentru limita de vârstă, totodată prezentând certificat de la Casa Națională de Asigurări Sociale privind cuantumul pensiei.

Urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 21 martie 2017 s-a admis cererea Svetlanei Iusupova privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, s-a scutit parțial Svetlana Iusupova de la plata taxei de stat la depunerea apelului în mărime de 50 % de la suma taxei de stat ce rezultă din pretențiile invocate în apel, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Svetlana Iusupova, s-a acordat apelantei termen până la data de 15 aprilie 2017 pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în mărime de 50 % de la suma taxei de stat ce rezultă din pretențiile invocate în apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2017 a fost respins recursul declarat de către Svetlana Iusupova și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017.

La data de 03 iulie 2017, prin intermediul Cancelariei Curții de Apel Chișinău, Svetlana Iusupova a solicitat anexarea la materialele cauzei dovada de achitare a taxei de stat în sumă de 250 lei, achitată la data de 30 iunie 2017, conform ordinului de încasare nr. 8Q5D-9100.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017, a fost restituită cererea de apel depusă de către Svetlana Iusupova, cu toate înscrisurile anexate la aceasta, pe motiv că apelanta nu a îndeplinit corespunzător și în termen încheierea instanței de apel din data de 21 martie 2017.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, Colegiul constată că, actul judecătoresc de dispoziție a fost emis cu respectarea normelor de drept procedural incidente speței.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, Svetlana Iusupova a fost scutită parțial de plata taxei de stat, fiind obligată să achite taxe de stat în sumă de 2720,98 lei, ce constituie 50 % din cuantumul taxei de stat, cât și 50% din cuantumul ce urmează a fi achitat pentru cerința formulată cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra materialelor de construcție (în acest sens fiind obligată să prezinte și să concretizeze costul acestora).

În acest sens, instanța de recurs va respinge argumentul recurente Svetlana Iusupova precum că dânsa s-a conformat dispozițiilor instanței de apel, achitând taxa de stat în mărime de 250 lei.

Colegiul reține ca întemeiate argumentele invocate de instanța de apel precum că Svetlana Iusupova urma să achite taxa de stat în aceeași zi sau ziua următoare, adică 08 iunie 2017, or prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2017 s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 martie 2017 (f.d.182-186).

Astfel, nu poate fi reținut argumentul recurente precum că a achitat taxa de stat după ce a recepționat decizia Curții Supreme de Justiție din 07 iunie 2017, deoarece potrivit art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Respectiv, prezumția cunoașterii datei-limită pentru înlăturarea neajunsurilor i-a devenit opozabilă și Svetlana Iusupova, care urma să dea dovadă de diligența corespunzătoare în vederea susținerii poziției sale în proces, întru evitarea restituirii cererii de apel.

Or conform art. 56 alin.(1) și (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Totodată, Colegiul reiterează că, termenul acordat de instanța de judecată este unul imperativ și peremptoriu, or art.110 din Codul de procedură civilă prevede că, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte. Astfel, recurentul urma să înlătore neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel în interiorul termenului stabilit, în caz contrar intervenind uno icto restituirea cererii de apel.

Or, dispoziția art.369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă prevede că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Instanța de recurs consideră relevantă jurisprudența CtEDO la examinarea cauzelor în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (Van Harn contra Germaniei, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Astfel, Colegiul menționează că Svetlana Iusupova fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat corespunzătoare, fapt ignorat de aceasta, iar motivele invocate în recurs poartă un caracter declarativ și nu pot fi admise ca temei de casare a încheierii recurate.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia respingerii recursului cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 septembrie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Svetlana Iusupova.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din data de 26 septembrie 2017, în cauza civilă la acțiunea Irinei Covtun împotriva Svetlanei Iusupova, Allei Steclari, Alexandru Steclari și Verei Steclari privind partajarea bunului imobil, încasarea sultei, stabilirea modului de folosință a terenului aferent casei de locuit, evacuarea

pârâților fără acordarea altui spațiu locativ, obligarea pârâților să nu creeze impedimente în folosirea bunului imobil, cererii reconvenționale depuse de Svetlana Iusupova împotriva Irinei Covtun privind partajarea bunului imobil în natură, încasarea sultei, precum și recunoașterea dreptului de proprietate asupra materialelor de construcție și cererii reconvenționale depuse de Alla Steclari împotriva Irinei Covtun privind stabilirea modului de folosință a spațiului – locativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Luiza Gafton

Mariana Pitic